

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések és előléptetések; a I. mbard-velencei árvíz-károsultak gyámolítása; bács megyei közgyűlési határozatok; pécsi magyar színház ügye; esztergomi hírek; a Kisfaludy-lilikomok ünnepélyes átadása Debreczenben; spanyolország (Castellote az alkotmányos hatalomban; cortesülések; s a t.) Anglia (Sussex hg neje hgnóvé emeltetik; orosz-angol szövetség-rebesgetnek; kínai hírek; s a t.) Franciaország (a' koronahg Algírba utazik; kamraindítvány; s a t.) Hollandia. Porok-

Magyarország és Erdély. (ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK.)

A f. h. 4kei elegy ülésből köv. felirások kuldettek fel, az illető törvényjavaslatokkal együtt ó. cs. kir. Felségehez: I. A' katonai ujonczokban tett segedelmi ajánlat tárgyában. Fels. 's a' t. A' k. k. előadások 150. pontját tanácskozási alá vevén, annak tartalmából, mint szinte azokból is, mik Felségednek mult évi nov. 7ról költ kegy. válasza folytatában, az e' végre rendelt országos Választmány előtt Felséged nevében nyilvánítottak, értették: hogy Felséged forrón ohajtván a' békeséget, ennek szerete mélyen van szívébe nyomva, 's gondjait épen azon erős és tiszta indulatból a' biztosítandó védelem eszközeinek megállapítására fordítva, ujonczokbeli segedelmet anná fogva is kíván, mivel a' magyar hadisereg ereje részint a' halomasi köz sors, részint elaggulás és szolgálatbeli kilankadás, részint az 1830ki 7ik t. czikk következtében állított katonáknak azon törvényi rendelkezéséhez képesti elbocsátása miatt nagyobb fogyatkozást szenved. Mélyen tiszteljük Fels. azon gondoskodását, melyet az áldott béke fentartása iránt táplál atyai szívében 's minnagunk is buzgón ohajtjuk azt, hogy a' kül és belbátorság fentartásának, és szelid béke alatt gondoskodhassunk Királyunk és Hazánk egyesített boldogságának gyarapításáról. Ugyanazért, miután a' fenálló törvények lelke 's az előbbi országgyűlések példája szerint a' mostani körülményekről 's a' magyar katonaság jelen állapotjáról Fels. nevében előleg értesítettünk, a' szükség iránti fölföldözés következtében, ennek pótlására ujonczokban segedelmet ajánlunk, melynek száma és mód a, valamint az ajánlathoz kötött feltételek és óvások is, az alázatosan ide mellékelt törvényjavaslatban 's ehhez járuló iratokban vagynak kifejtve. De midőn a' béke állandó fentartásáról ekkép gondoskodunk, aggodalommal látjuk, hogy az európai hatalmasságok béke idején is folyvást olyan nagy számú állandó katonaságot tartanak, 's egyik közállomány a' másik miatt kényszerítve van védelemeszközeit erejének káros megfeszítésével emelni 's fentartani. Veszélyteljes rendszer ez, mely a' nemzeti közgazdálkodást évenként sok ezer munkás kéztől fosztja meg, a' közállomány jövedelmét elnyeli, terheit naponként szaporítja, az áldott béke boldogító hatását nyomasztó terhével csökkenti 's a' nemzet minden erejét felemészti; nyilván kimondható, hogy Magyarország rendszere csak védelemző 's a' béke fentartása mellett egyszer mind annak édes gyümölcsét biztosítani ohajtván, polgári kötelességünknek véljük, Felségedet ezennel fűni bizodalommal megkérni: méltóztassék hathatós közbevetésével az európai hatalmasságoknál eszközölni, hogy azok az emberiséget, népeik boldogságát 's ön érdeküket is tekintve, egy általános lefegyverzési rendszert fogadjanak el, 's roppant hadiseregeik számát kevesítvén, ez által a' népeket olyan békességgel boldogítsák, melynek áldását fentartásának súlyos költségei semmivé nem teszik. Korunknak, melyben a' diplomacia szelidebb érzetei 's elvei a' legnagyobb érdekű kérdéseket is fényverőzést nélkül szokták elintézni, legszebb feladása lenne az, 's Fejedelmünknek, kiterjedt birodalmának hatalmas erejével békeszerető szelid indulat párosítva, édesb jutalmat nyujtana ezért a' népek áldása 's az emberiség köszönete, mint mit a' harcoknak véren és könyeken vásárolt fényes diadalmi adhatának. Továbbá hogy azon sok munkás kéz, melyet az állandó katonaság nagy száma a' nemzeti közgazdálkodástól elvon, legalább némileg pótolassék, szükségesnek látjuk, Felségedet az iránt is megkérni, hogy az állandó katonaságot, mennyire azt a' katonai szolgálat megengedi, béke idején hazánkban közhasznú munkák és vállalatok körüli dolgozásra fordítani méltóztassék. A' hajdankor nagy következtetésű fényes példái bizonyítják, hogy ilyen dolgozás a' katonaság egészségét fentartja, testi erejét neveli 's őket a' tábori szolgálók terheinek elviselésére alkalmatosakká teszi, a' közállományt pedig sok hasznos munkával gazdagítja. Vegre Fels. bölcsességétől 's emberszeretétől bizodalmasan reménylünk még azt is, hogy a' magyar katonaságnál a' fenytékre nézve olyan bánásmódot fog megállapítani, mely midőn fenytéve javítani 's a' jó rendet fentartani törekszik, az eszközök és módokat is emberi szelidséggel alkalmaztatva használja. Kik egyebiránt 's a' t. Költ szab. kir. Pozsony városában, 1840. Sz. György hava 4dik napján tartott országos ülésünkben, 's a' t. H. A' Büntető törvénykönyv kidolgoztatása tárgyában. Fels. 's t. b. Hazánk sürgető szükségei közé tartozik egy czélszerű Büntető törvénykönyv minelőbbi rendszeres kidolgoztatása, ennek pedig egy fő részét teszi a' börtöni és javító rendszer elrendezése 's megállapítása, mert e' nélkül a' büntető törvényeket magára a' büntetés mértékére nézve sem itélhetni czélszerű 's igazságos alapon, és az eddig fenállott különféle börtöni rendszer és bánásmód mellett, azok igazságos alkalmazása is felette nehéz, sőt majd lehetetlen. Ugyanazért szükségesnek látjuk egy országos Választmány kiküldetését, mely különös figyelembe vevén a' külföld jeles büntető és javító börtöni elrendelését, hazánk körülményeihez képest a' börtöni 's büntető rendszer legcélszerűségi elrendeléséről, a' börtönöknek hol, miképen és milyen formában leendő felállításáról, azok belső igazgatásáról kimernő véleményét adjon, a' felállítási 's fentartási költségeknek lehetőség közelítő kiszámításáról terveket dolgozzon ki, és az iránt is, hogy ezen költségek honnan födöztesse, véleményt terjeszzen elő; egyszer mind pedig azon Büntető törvénykönyvön, melyet az 1827diki országgyűlésről e' végre kiküldött országos Választmány javaslataiképen készített 's bemutatott, pontonként keresztülmenvén, mennyiben azt változtatni czélszerűnek látja, az általa kidolgozandó börtöni büntető 's javító rendszerhez alkalmaztassa, 's véleményét a' készítendő törvényjavaslatokkal együtt a' legközelebbi országgyűlésre okvetetlen beadja. Mi iránt a' törvényjavaslatot ide mellékeltem, cs. kir. Fels. jobbágyi alázattal kérjük, hogy azt jóváhagyásával megerősíteni méltóztassék. Kik egyebiránt 's t. III. Az 1840ki január 27kén az 1839° 140. 1840. szám alatt költ k. leirat tárgyában. Fels. 's t. A' t. e. január 27én költ leirathoz megértvén Fels. kegy. elhatározását, az 1807:30dik czikk által kirendelt Bizottság eljárására nézve, mely szerint az érdekllett Bizottság ítéletét Zsiva tájéka-nak, ugyszinte Cseb, másként Nestines Butykovác v. másképl. j. Vukovár szigeteinek, az illető birtokosok jogai épségben hagyása mellett, Bács vgyéhez leendő kebleztetése tárgyában jóváhagyani méltóztatik; e' tárgyra nézve különös t. czikket alkotni kívánván, azt ide mellékelve cs. kir. Fels. elibe jóváhagyás végett felterjesztjük. Kik egyebiránt 's t. IV. Egy nemzeti Bank-intézet tervének kidolgozására megbízandó orsz. Küldöttség kinevezetése iránt. Fels. 's t. b. Egy nemzeti Bank-intézetnek a' kereskedés 's ipar virágos atására nagy fontosságú hatását az e' részben nagyobb előmeneteleket tett külföld tapasztalása nyilvánosságban igazolja, mintsem azt terjedtebben kelljen fejtegetni; midőn tehát egy ilyen intézet virágos hatására mellőzhetetlen közhitel 's azzal kapcsolatban levő tárgyak iránt szükséges törvényes rendelkezést es. és ap. kir. Fels. kegyes jóváhagyásával még ez országgyűlésen megtörtendőnek bizton reménylenők:

azon alázatos kérelmünket kívántuk es. és ap. kir. Fels. elibe terjeszteni: hogy egy nemzeti Bank-intézet miképen 's mit terjedtségben alakulhatása tervét kidolgozandó orsz. Küldöttség kinevezésében kegy. megerősíteni méltóztassék. Kik egyebiránt 's t. V. A' kamatok kamatjáról Fels. 's t. b. A' kamatok kamatjáról, midőn a' t. czikket: alatt ide rekesztve felterjesztendő, jobbágyi alázattal kérjük es. kir. Felségedet, hogy azt jóváhagyani 's kegy. megerősíteni méltóztassék. Kik egyebiránt 's t. VI. és VII. A' Jász és Kun Kerületekre az 1836ki 12ik és 33ik t. czikk kiterjesztéséről. Fels. 's t. b. A' Jász és Kun Kerületekre az 1836: 12ik és 33dik t. czikk kiterjesztéséről midőn a' törvényczikket ide rekesztve felterjesztendő, jobbágyi alázattal kérjük es. kir. Felségedet, hogy azt jóváhagyani 's kegyelmesen megerősíteni méltóztassék. Kik egyebiránt 's t. b. Kraszna Közép-Szolnok, Zaránd vgyék és Kóvár vidékének visszacsatoltatása tárgyában. (Ez mártz. 2k. n. terjesztett föl.) Fels. 's t. b. Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd vgyék és Kóvár vidéke az 1832 6ki XXI. t. czikk által teljesen 's tökéletesen Magyarország visszacsatoltatván, már ez országgyűlésre is meghívadni rendeltettek; ugyanazon czikk 3dik §-nál fogva pedig valóságos visszacsatoltatásukig mostani állapotjokban hagyatnak. Midőn e' törvény által az említett Részek a' 3dik §. értelmében eszközözendő valóságos visszacsatoltatásig olyan kétes helyzetbe hagyatnak, teljes reményteljességgel voltak az Ország Rendei, hogy a' valóságos visszacsatolás, mely különben már közel egy század óta törvényes biztosítékkal bír, minden bizonytalanság nélkül megvalósuljon, ezen kétségekkel szembeállítván az első káros viszonyokat sokaig tartani semmi esetre nem fognak. Azonban azt tapasztalni kénytelenítettünk, hogy magok a' Részek által is f. r. r. on ohajtott visszacsatolás munkája, a' közkívánat ellenére, nem halad. Hogy tehát az érdekllett viszonyoknak hosszabb időkre terjesztéséről közigazgatási 's polgári tekintetben a' Részekre nézve mind inkább káros következzék hováhamarább elháríttassanak, felette szükségesnek látjuk a' visszacsatolás tekintetéből megkívántató intézeteket minelőbb törvényesen elhatározni. Kérvén Felségedet, hogy az e' részben kirendelt Bizottság munkáját még ez országgyűlésen előnkbe adatni méltóztassék. Kik egyebiránt 's t. b. A' RR. apr. 7diki országos ülésében többek közt köv. üzenetjök olvastatott fel a' KK. és RR. nek a' magyar színház ügyében, 's egész kiterjedésében elfogadtatott: „Pesten az ország fővárosában felállítandó magyar színház, mint a' magyar nyelv pallérozásának egyik főeszköze, már a' mult országgyűlés figyelmét és gondoskodását magára vonta, 's azon tanácskozáson, melyek e' tárgyra nézve közbefutottak, eredménye a' 41. t. czikk lön. Időközben az ország törvényhatóságai által gyűjtött szabad ajánlatokból felépült Pesten azon színház, melyről a' 41. t. czikk is, mint már akkor készülőben levőrl, emlékezik, ezt tehát, mint most már készet, és az e' tárgyra nézve rendelve volt országos választmány véleménye szerint a' czélnak mostani körülményekhez képest megfelelőt, a' KK. és RR. országos pártoltatás alá venni és országos ajánlás által, mely egyéb hasonló ajánlatok módjára a' törvényhatóságok közt felosztandó, 's egyedül a' nemesség és azok által, kik e' nevezet alá jönek, fizetendő lenne. megalapítani kívánják, ugy mindazáltal, hogy az 1836ki 41. törvényben kijellett telek további rendelkezésig, melynek szükségét az idő 's körülmények fogják kifejteni, eredeti céljára megtartassék. Mivel pedig az említett színház az építésből eredő 99.705 f. 38°/₁₀₀ kr. váltó mint valóságos teher fekszik, a' KK. és RR. e' tehernek törvényes járulékiával együtt lerovására 's az első felkészületek beszerzésére különösen 50.000 p. f. ot, a' színháznak magának megalapítására pedig 400.000, összesen tehát 450.000 p. f. ot ajánlanak olyan feltét alatt, hogy ezen somma alapítványi tőkének tekintetvén, abból nem egyeb, mint kamatnak ²/₃ része fordíttassék a' színház felségelésére, egy harmad rész kamatjait pedig mindenkor a' tőkéhez adatván, a' tőkét évről évre szaporítsák. E' tőkének kezelését 's a' színház igazgatására, hogy az céljának megfelelőleg intéztesse, a' felügyelést a' KK. és RR. egy országos választmányra kívánják bízni, és ezen országos választmányt oda utasítandónak vélik, hogy mindenek előtt azon 50.000 p. f. óból, mely a' végre különösen ajánlatik, a' színház terheit törvényes járulékiával együtt fizesse ki. Az alapítványtőkét pedig akár egészben akár részben, de nem alább 5°/₁₀₀ néel, biztos helyekre kölcsön kiadván, a' kamatokat rendeltetésükre fordítsa. Mi a' színház-igazgatás elrendelését illeti, e' részben a' küldöttséget ezuttal általánososan felhatalmaztatni vélik, hogy azt ideiglen belátása szerint a' színház művészeti előhaladásának megfelelőleg intézze el: a' jövő országgyűlésre azonban annak legcélszerűségi elrendezése felől véleményt adjon. Vegre a' küldöttségnek kötelességül tenni szükségesnek látjuk, hogy a' színházzal általveendő készületek felől a' lelettár, nemkülönben a' színház kiadásai és bevételei felől vezetendő számadásokról a' jövő országgyűlésre mutassa be. A' KK. és RR. meg levén győződve, hogy e' czélra aldozni ők is hazafiai magas érzetek tartják, mélyen tisztelvén ó. cs. kir. Fohgségének a' nemzetiség ügyében eddig is bizonyított nagylelkű fáradozását, semmit nem kétkednek, hogy ó. cs. kir. Fohgsége 's a' m. Fő-RR. e' hazafiai aldozathoz egész készséggel járulni 's a' foglalatban csatolt felirás 's törvényjavaslatot elfogadni 's ó. Felsége elibe juttatni méltóztatnak.“ II. T. czikk a' pesti magyar színházról. Az 1836: 41. törvény folytatában a' pesti magyar színház megalapítására országos ajánlat tételik. A' Pesten most fenálló, a' törvényhatóságok által gyűjtött szabad ajánlatokból felépült magyar színház, mint nemesi tulajdon, országos pártolás alá vétetik; ugy mindazáltal, hogy az 1836ki 41. törvény által kijellett telek is, további rendelkezésig, melynek szükségét az idő 's körülmények fogják kifejteni, eredeti céljára megtartassék. I. §. E' színházon fekvő, az építésből eredő és összesen 39,882 fr. ²²/₁₀₀ krt tevé tehernek törvényes járulékiával együtt leendő kifizetésére és az első felkészületek beszerzésére különösen 50.000 és nem több, a' színház megalapítására pedig 400.000, összesen 450.000 igaz értékű ezüst forint ajánlatik: mely somma ezen országgyűlési kivétel szerint egyedül a' nemesség 's azok által, kiket a' törvény e' nevezet alá foglalva ért, leszen fizetendő, és a' törvény szerint beszedendő. II. §. E' sommából 400.000 forint alapítványi tőkének tekintetvén abból nem egyéb, mint kamatnak le-

Törökország.

Kairó, febr. 20. Nálunk minden hadi szint öltött. Katonát szednek 's gyakorolnak, a' dob egész nap pereg az utcákon, jajgató nők futosnak férjeik után 's kéri azokat vissza, nyargaló számarhajtók 's inasok iramlanak az üldöző katoná előtt, a' boltok, bódék bezáratják, az üzcsobák ajtai előtt M. Ali tünderesszeje, a' korbács, pattog 's pénzt az által kopogtat ki. Tán mióta Egyiptus áll, nem történt annyi botozás benne mint most. Del-tában, közép és felső Egyiptusban mint a' zápor szakad a' bot minden emberre rang-és személy-különség nélkül. Láttam egykor, midőn Abbas b. egy gyémánttal ragyogó mudirt holtra veretett; egy másik, szintolly ragyogó mudir, de e' részben nagyobb tapasztalatu volt, 's barátja sorsában nem akart osztozni, hirtelen néhány juhbört rántott bő nadrágába 's azáltal menekvék meg a' bot veszélyes hatásaitul. Ha ez így megy, mint már ajánlak is, a' kormánynak Angliából botozó gőzgépet kell hozatnia, melly egy perc alatt ezer embert is husángoljon. De minek e' sok botozás, azt kérdehné Ön? Azért mivel annyi pénzt akarnak összezsarolni, mennyit csak lehet. A' mult évi megfizetett adót még egyszer kell megfizetni 's egyszermind a' folyó évre előre fizetni 's ha ez elmúlt, a' kormány hihetőleg elfeledi 's újra még egyszer kell fizetni. Azonban hogy a' kormány a' fellákh gyűlölségét magára ne vonja, M. Ali a' négy szövetséges hatalom nevében osztogatattja e' számíthatlan 25öt., a' keresztyének el akarnak bennünket nyelni, M. Ali atyánk az, ki minket izlamostul ótalmas, minden igaz mozem annyi pénzt tartozik hát adni, mennyi tőle telik, a' ki nem ad, megérdemli az ütletet; így szól a' fellah 's ez okoskodás ellen nincs mit szólni, megbotozott, nem botozott, egyiránt halálra gyűlöli a' keresztyéneket. Szomorú hogy némileg igazuk van, mert ha a' diplomatia sok haszontalan irkafirka és csüresavarás által a' keleti kérdést illy hosszúra nem fonja, M. Ali nem fenyegeti, ugy ő nem leend kénytelen olly költséges készületeket tenni 's a' felláhról utolsó ingét is lehuzni. Atok, nehéz atok fekszik ezen természettől annyira megáldott országon. Néhány ezred Jeruzalemben, annak környékén Napluszig, és Jordán mentiben onnatott el; Jafába is csapat küldetett, mivel e' tájon félnek a' kiszállástul. Onnan Ibrahimot vagy útközetre lehetne birni, vagy Szyria és Egyiptus közt a' közlekedést megszakítani. — Pontos erőnek erejével el akarja hitetni a' portával, hogy egyedül Franciaország őszinte barátja; legokosabban tenne, ha Alival megegyeznék; ha Franciaország tanácsát nem követi, megbálandja, de már akkor késő lesz. — Avendik örmény tolmácsot a' porta, mivel Lalande francia hajóvezért azon gyanuba hozá, mintha ez mozdította volna elő a' török hajóhad Alihoz pártoltát, Pontos kívánatára hivatalból letette. —

Svédország.

Stockholm, febr. 25. Az ország tanács szerkezetét illető változtatási javaslat a' nemesi, papi és parasztrendnél átment, a' két utóbbinál szavazás nélkül, a' nemesi rendnél pedig 413 szó többséggel 19 ellen. A' polgárrendnél holnap kerül szönyegre. A' svéd lapok e' tárgyra nézve köv. nyilatkoznak: „A' nyert diadal egyike a' legfényesebkeknek, mellyet valaha érett 's erőtelj közvélemény e' részben nyert; ez világosan tanúsítja, mint tör az keresztül minden alakon, 's mint egyesít minden érdeket. Dicsérettel, 's mint szép önfeláldozás példait kell említünk: Akerhjelmund és Brahegeben kir. tanácsost, és Stierneid külministert, kik a' kérdéses javaslatot támogatták, mellynek rájuk nézve hihetőleg azon következménye leend, miszerint hatalmokat 's befolyásukat elvesztendik 's az új rendszer kifejlését, mellynek alapját megvetni segitettek, a' magányélet csendes köréből szemlélendik, 's melly olly üdvös gyümölcsöt fog teremni, minő ártalmast a' régi kormány termett, mellynek többek közt ezen tanácsosok tagjai voltak. — Hans Jansson válaszjavaslatát a' polgár és nemesi rend is elfogadá. Mire törekszik a' mostani országgyűlés köv. nyilatkozvány eléggé tanúsítja. Az országos RRek esti mulatságra külön társaságba, szoktak összegyűlni 's ennek költségét az ország pénztára fizeti. Most indítványt tőnek, miszerint ezután mind a' négy rend egy társaságá alakulva egy helyre gyűljön össze, részint mivel kevesb költségbe kerül, részint mivel így a' RRek jobban közelíthetnek egymáshoz. Ez eddigelé leginkább azon okból nem történt, mivel nem volt elég tágas hely, de most midőn a' polgárrend magához estvélyre meghívá a' nemesi rendet, Horn gr. olly hely építtetését hozá szóba, hol mind a' négy rend együtt megférjen. Hamilton Hugo b. pedig kijelenté, mikép ezen tárgy nagy fontosságú 's a' RRek egymáshoz közeledésének kell tekinteni 's ő reményli, hogy azon nap nincs messze, mellyben a' több kamrára oszlásnak vége szakad, 's a' képviselőség eggyé olvad. „Az országtanács egészen új alakíttatását, 's a' ministeri igazgatás behozatalát mint egyéb európai országokban van, mind a' négy rend elfogadá. — A' kir. javaslatot a' megyei hatóság létesítése ügyében hamarabb elfogadák mint reményltek. A' kormány miért sietett olly nagyon ezzel, kitetszik Petre észrevételéből, miszerint e' tárgyban az alkotmányi választmány tudósítását be kellett volna várni, azaz más szóval, addig míg nem tudnák, kiket kell az országtanácsosok közül kereset alá vetni. Némelyek azt kezdeménynek tekintik, melly által a' négy kamrára oszlás egészen megszűnik, 's az országgyűlés szerkezte és felelősségi rendszer új alakot ölt.

Olaszország.

Roma, martz. 14. A' szenvedő emberiség ügyében, főleg pedig a' néger rabszolgák felszabadíttatásában magának olly sok érdemet szerzett Fowell-Burton most nálunk van; hol megfordult mindenütt meglátogató a' fogházakat 's jótékony intézeteket 's tökéletesítésükre mindenütt igyekezett munkálkodni. — d'Oultremont gr. kisasszony is itt mulat, kit a' hollandi király balkézre nőül venni el vala tökéltre, de legújabb hírek szerint e' házasságról teljesen lemondott, mi miatt a' németalföldi lapok harsány ma-

gasztalásokra fakadoznak, hogy önszívén győzni tudott a' király népekévért. — Az egyiptusi alkirály ő szentségének több jeles alabastromoszlopot ajándékozott a' sz. Pál egyház építéséhez. — Az angol hajóselegényeket, kik minap egy anconai hajóskapitányt agyon öklöztek, több enyhítő körülmény miatt csak egy évi várbüntetésre ítélte a' törvényszék. Martz. 25én arasznyi hó borította el Rómát 's Nápolyt, mi közel harmadfél század óta nem látott tünemény vala ez időszakon Romában.

Roma martz. 24. A' kén-egyedárusság ügyében darab idő óta élénk levelezés folyt Anglia és Nápoly közt, melly ingerültséget 's elégtelenséget szült. Ennek következtiben a' nápolyi király félvén a' sziciliiaiak lenge indulatától, oda több csapatot küldé, Reggio mellett 10 ezrenyi serget összevont, mellynek egy része szinte oda indult. Cassaro hg. külminister, mint hogy a' kormányt engedélyre nem tudta birni, hivataláról lemondott. Minden hadi szint ölt 's félvén az ostromzártul a' partokat erősítik. Nápolyba készült több angol utazó letett szándokáról, sok ottan tartozkodó pedig elutazni készül. A' parisi Presse köv. szól e' tárgyról: „Anglia és a' nápolyi király közt szakadásra került a' dolog. Palmerston l. a' nápolyi kormányhoz intézett sürgönyében tetemes pénzmennyiséget kíván kárpóttlásul a' kén-egyedárusságnak Sziciliában létesítése miatt. A' brit kormány kijelenté, mikép az e' részben Franciaországgal kötött szövetséget kereskedési szabadság-szorításnak, és szerződési sérvék tekinté. Ezenköl Palmerston l. 25 ezer frankot kíván minden napra, meddig az egyedárusság eltörlesztését halogatnák. Mondják hogy a' nápolyi király bosszankodva ketté szakította az angol mini-ster értesítvényit, miért az angol követ utlevelit kívánta. Megjegyzésre méltó hogy ez ügyben mint mindenütt Palmerston l. Franciaországot 's annak kereskedési érdekét üldözi. Ő nem akarja szívelni, hogy a' francziák, ha magánysemélyek is, a' kereskedés bizonyos ágában olly szabadítékot nyerjenek, mellyel nem minden angol polgár él. — A' tuniszi bey fölszólítá a' nápolyi consult: venné le házárul a' nápolyi lobogót, mit ez nem akarván tenni néhány jancsárral levetteté. Ezért egy Tunisz előtt megjelenő hajó osztály veend elégtételt. —

Oroszország.

Lengyel határ, martz. 10. Ma Varsóban azon hir terjenge, miszerint tudósítás érkezett a' moszka sereg Khivába bementéről, de ez még valószínűsítésre vár. — Délország tudósítások mindig a' csapatok mozgalmiról beszélnek 's azon köz hiedelemről, miszerint a' csapatokat csak hamar hajóra szállítandják, mivel a' porta egészen Russziátul várja üdvét 's Ibrahim könnyen előnyomulhat. Küldöttei által Ibrahim jól feltűzette Natólia lakosait az izlam mellett viselendő szent háborura; 's azért a' moszkanak, hogy kudarcot ne valljon, hogy neve erkölcsi hatását, mellyel a' török birodalomban bir, el ne veszítse 's a' képzelt legyőzhetlenségét fénykődöt továbbra is terjeszthesse maga körül, egész erejét mozgásba kell tennie. Azért huzta halasztotta tehát a' pétervári komány eddigelé a' dolgot, mivel martz. eltelte előtt minden hajózás veszéllyel jár a' fekete tengeren. Ha a' hadszállításhoz lesz valami, pedig minden oda mutat, a' sereg egyik része Sinopében szálland ki, 's a' régi, még jó karban levő országuton Tarsus felé mozdul, hogy Ibrahim előnyomulását gátolja, vagy ha már megtörtént, a' visszavonulást neheztse; másik része a' Boszpor felé fordul, hogy egyesülvén a' hajóhadal a' török fővárost fődözze. — A' moszka kettős határzár Poroszország felé teljesen föllállott 's a' tul lakó kereskedők kénytelenek mindkét örvonalt megvesztegetni, mert a' csempüzés sohasem szünhetik meg egészen olly országban, hol a' tisztviselőnek igen csekély jövedelme van, 's az által mintegy meg van engedve a' szabad nyerekedés. — Akármint kürtölik az orosz ipar haladását, annak mind ez ideig nagyobb hire mint valósága; gyapju, pamut és selyem, mind a' mellett hogy hasonlítlanul rosabb minőségű, két annyi áru itt mint a' szomszéd porosz határ városokban, miből kitetszik, hogy az iparnak mint természetes gyümölcsnek a' népi miveltségből kell fakadnia, nem pedig kormányi parancsok 's rendeletek által életre hivatnia. Ha ez utóbbi állna, ugy Russziának a' nyers anyag 's tüzelék olesósága, jutalmas élelem 's kis napszám mellett legderékabb kézműveket kellene szolgáltatnia. — Az orenburgi posta szerint jan. 23kán Perovszky táb. 15 mföldnyire volt Khivátul. Az uzbek khán tiszteletét jelenté és szolgálatját ajánlá. Lovasink jobbra 's balra száguldoztak, de ellenséget sehol nem találtak, sőt inkább a' lakosok, kik az orosz czárral ugy szólnak, mint az ország urával, szíves vendégszeretettel fogadták. A' rabságból kiszabadított 150 moszka sietett a' táborba, csókolta a' katonák lábát, 's ölelte még a' lovakat is. A' tábornok Mohammed bey ezredest segédétül 's 500 kozákkal vizsgálódní küldé, a' főváros környékén. A' khán követei által értesíté Perovskit, mikép ő nem akar ellenállni, hanem ő nem ur a' városban sőt palotájában sem. Így a' khivai táborozás szerencsésen be volna végezve, de bezeg mind ez még valószínűsítésre vár! — Más tudósítás szerint Perovszky tábornok alig 5 ezerből álló osztálya minden lépten nyomon több akadályra talál, mint ezelőtt hírlék. A' khán ugyanis a' csatornákkal keresztülzeldelt országban minden hidat elégettete, 's mivel e' tájon szük a' fa, az uzbek lovasoktól csipdezt hadosztály csak csigamódra halad elő. — Cockerill ismeretes belga gyárbirtokos Varsóban a' lengyel bank vasöntését általvevő 's hogy Ausztriával közelebb összeköttetésbe jöjön, mint rebesgetik, Krakó felé vasutat szándékozik építtetni, egy másikat pedig a' balti tenger felé. Azt is beszélük, hogy a' Visztulán lánchidat építenek. — Perovszky tábornoknak febr. 11kén kelt tudósítása szerint a' nagy hideg, nagy hó 's fergeteg miatt Akbulak várnál meg kelle állapodnia, hol még egyre az idő enyhülést várja. — Lauron és Miéville könyvárosok, mivel tiltott könyveket vittek be, Oroszországból kiűzetek. — Legújabb hir szerint a' Khiva elleni táborjárás szerencsétlen véget ért 's Perovszky táb. serge maradványit Orenburgba várják 's mint beszélük jövő septemberben más hadsereg indul Khiva ellen. —

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (országgyűlési hírek; kinevezések és előléptetések; a I. mbard-velencei árvíz-károsultak gyámolítása; bács megyei közgyűlési határozatok; pécsi magyar színház ügye; esztergoni hírek; a Kisfaludy-billikomok ünnepélyes átadása Debreczenben; spanyolország (Castellote az alkotmányosak hatalmában; cortesülések; s. a. t.) Anglia (Sussex hg neje hgnové emeltetik; orosz-angol szövetség-rebesgetnek; kínai hírek; s. a. t.) Franciaország (a koronahg Algírba utazik; kauraindítvány; s. a. t.) Hollandia. Torokország. Dánia. Németország. Perzsia. Svédország. Gabonair. —

Magyarország és Erdély. (ORSZÁGGYŰLÉSI HÍREK.)

A f. h. 4kei elegy ülésből köv. felirások kuldettek fel, az illető törvényjavaslatokkal együtt ó. cs. kir. Felségéhez: I. A katonai újonczokban tett segedelmi ajánlat tárgyában. Fels. s. a. t. A k. k. előadások 150. pontját tanácskozás alá vevén, annak tartalmából, mint szinte azokból is, mik Felségednek mult évi nov. 7ról költ kegy. válasza folytatában, az e végre rendelt országos Választmány előtt Felséged nevében nyilvánítottak, értették: hogy Felséged forrón ohajtván a békeséget, ennek szeretete mélyen van szívébe nyomva, s gondjait épen azon erős és tiszta indulatból a biztosítandó védelem eszközeinek megállapítására fordítva, újonczokbeli segedelmet annál fogva is kíván, mivel a magyar hadisereg ereje részint a halomási köz sors, részint elagulás és szolgálatbeli kilankadás, részint az 1830ki 7ik t. cikk következtében állított katonáknak azon törvény rendelete szentségéhez képesti elhocsátása miatt nagyobb fogyatkozást szenved. Mélyen tiszteljük Fels. azon gondoskodását, melyet az áldott béke fenntartása iránt táplál aiai szívében s minnagunk is buzgón ohajtjuk azt, hogy a kül és belbátorág fenntartásának, és szelid béke alatt gondoskodhassunk Királyunk és Hazánk egyesített boldogságának gyarapításáról. Ugyanazért, miután a fenálló törvények lelke s az előbbi országgyűlések példája szerint a mostani körülményekről s a magyar katonaság jelen állapotjáról Fels. nevében előleg értesítettünk, a szükség iránti félfödözés következtében, ennek pótlására újonczokban segedelmet ajánlunk, melynek száma és mód a, valamint az ajánlathoz kötött feltételek és óvások is, az alázatosan ide mellékelt törvényjavaslatban s ehhez járuló iratokban vagynak kifejtve. De midőn a béke állandó fenntartásáról ekkép gondoskodunk, aggodalommal látjuk, hogy az európai hatalmasságok béke idején is folyvást oly nagy számú állandó katonaságot tartanak, s egyik közállomány a másik miatt kényszerítve van védelemeszközeit erejének káros megszfzálkodást évenként sok ezer munkás kéztől fosztja meg, a közállomány jövedelmét elnyeli, terheit naponként szaporítja, az áldott béke boldogító hatását nyomasztó terhével esikcentti s a nemzet minden erejét felemészti nyilván kimondván tehát azt, hogy Magyarország rendszere csak védelemző s a béke fenntartása mellett egyszerű mind annak édes gyümölcsét biztosítani ohajtván, polgári kötelességünknek véljük, Felségedet ezennel fűni bizodalommal megkérni: méltóztassék hathatós közbevetésével az európai hatalmasságoknál eszközölni, hogy azok az emberiséget, népek boldogságát s ön érdeküket is tekintve, egy általános lefegyverzési rendszert fogadjanak el, s roppant hadiseregek számát kevesítvén, ez által a népeket oly békeséggel boldogítsák, melynek áldását fenntartásának súlyos költségei semmivé nem teszik. Korunknak, melyben a diplomacia szelidebb érzetei s elvei a legnagyobb érdekű kérdéseket is lefegyverzőrés nélkül szokták elintézni, legszebb feladása lenne az s Fejdelmünknek, kiterjedt birodalmának hatalmas erejével békeszerető szelid indulatot párosítva, édesb jutalmat nyujtana ezért a népek áldása s az emberiség köszönete, mint mit a harcoknak véren és könyeken vásárolt fényes diadémjai adhatának. Továbbá hogy azon sok munkás kéz, melyet az állandó katonaság nagy száma a nemzeti közgazdálkodástól elvon, legalább némileg pótolassék, szükségessének látjuk, Felségedet az iránt is megkérni, hogy az állandó katonaságot, mennyire azt a katonai szolgálattal megengedi, béke idején hazánkban közhasznú munkák és vállalatok körüli dolgozásra fordítani méltóztassék. A hajdanok nagy következtetésű fényes példái bizonyítják, hogy illy dolgozás a katonaság egészségét fenntartja, testi erejét neveli s őket a tábori szolgálattól terhelének elviselésére alkalmazhatóvá teszi, a közállomány pedig sok hasznos munkával gazdagítja. Végre Fels. bölcsességétől s emberszeretettől bizodalmasan reménylünk még azt is, hogy a magyar katonaságnál a fenyítékre nézve oly bánásmódot fog megállapítani, mely midőn fenytve javítani s a jó rendet fenntartani törekszik, az eszközöket és módokat is emberi szelidséggel alkalmaztatva használja. Kik egyébiránt s a t. Költ szab. kir. Pozsony városában, 1810. Sz. György hava 4dik napján tartatott országos ülésünkben, s a t. H. A. Büntető törvénykönyv kidolgoztatása tárgyában. Fels. s. t. b. Hazánk sürgető szükségei közé tartozik egy czélszerű Büntető törvénykönyv minélelőbbi rendszeres kidolgoztatása, ennek pedig egy fő részét teszi a börtöni és javító rendszer elrendezése s megállapítása, mert e nélkül a büntető törvényeket magára a büntetés mértékére nézve sem ítélni czélszerű s igazságos alapon, és az eddig fenállott különféle börtöni rendszer és bánásmód mellett, azok igazságos alkalmazása is felette nehéz, sőt majd lehetetlen. Ugyanazért szükségessének látjuk egy országos Választmány kiküldetését, mely különös figyelembe vevén a külföld jelesb büntető és javító börtöni elrendelését, hazánk körülményeihez képest a börtöni s büntető rendszer legezeli irányosb elrendeléséről, a börtönöknek hol, miképen és mily formában leendő felállításáról, azok belső igazgatásáról kimérő véleményt adjon, a felállítás s fenntartási költségeknek lehetőség közelítő kiszámításáról terveket dolgozzon ki, és az iránt is, hogy ezen költségek honnan fódöztesse, véleményt terjeszzen elő; egyszerűen pedig azon Büntető törvénykönyv, melyet az 1827diki országgyűlésről e végre kiküldött országos Választmány javaslatképen készített s bemutatott, pontonként keresztülményén, mennyiben azt változtatni czélszerűnek látja, az általa kidolgozandó börtöni büntető s javító rendszerhez alkalmaztassa, s véleményét a készitendő törvényjavaslatokkal együtt a legközelebbi országgyűlésre okvetetlen beadja. Mi iránt a törvényjavaslatot ide mellékelvén, cs. kir. Fels. jobbágyi alázattal kérjük, hogy azt jóváhagyásával megerősíteni méltóztassék. Kik egyébiránt s t. b. III. Az 1810ki január 27ken az 1830¹¹³⁰ 1810. szám alatt költ k. leirat tárgyában. Fels. s. t. b. A t. e. január 27ken költ leirathol megértvén Fels. kegy. elhatározását, az 1807:30dik cikk által kirendelt Biztoság eljárására nézve, mely szerint az érdeklent Biztoság íteletét Zsiva tájéknak, ugyszinte Cseh, másként Nestines Butykovác v. másképl. j. Vukovár szigeteinek, az illető birtokosok jogaiétségben hagyása mellett, Bács vgyéhez leendő kebleztetése tárgyában jóváhagyani méltóztatik; e tárgyra nézve különös t. cikket alkotni kívánván, azt ide mellékelve cs. kir. Fels. elibe jóváhagyás végett felterjesztjük. Kik egyébiránt s t. b. IV. Egy nemzeti Bank-intézet tervének kidolgozására megbízandó orsz. Küldöttség kinevezetése iránt. Fels. s. t. b. Egy nemzeti Bank-intézetnek a kereskedés s ipar virágoztatására nagy fontosságú hatását az e részben nagyobb előmeneteleket tett külföld tapasztalása nyilvánosságosabban igazolja, mintsem azt terjedtebben kelljen fejtegetni; midőn tehát egy illy intézet virágoztatására mellőzhetetlen közhitel s azzal kapcsolatban levő tárgyak iránt szükséges törvényes rendelkezést es. és ap. kir. Fels. kegyes jóváhagyásával még ez országgyűlésen megtörtendőnek bizton reménylenők:

azon alázatos kérelmünket kívántuk es. és ap. kir. Fels. elibe terjeszteni: hogy egy nemzeti Bank-intézet miképen s mi terjedtségben alakulhatása tervét kidolgozandó orsz. Küldöttség kinevezésében kegy. megegyezési méltóztassék. Kik egyébiránt s t. b. V. A kamatok kamatjáról Fels. s. t. b. A kamatok kamatjáról, midőn a t. cikket s. alatt ide rekesztve felterjesztendő, jobbágyi alázattal kérjük es. kir. Felségedet, hogy azt jóváhagyani s kegy. megerősíteni méltóztassék. Kik egyébiránt s t. b. VI. és VII. A Jász és Kun Kerületekre az 1836ki 12ik és 33ik t. cikk kiterjesztéséről. Fels. s. t. b. A Jász és Kun Kerületekre az 1836: 12ik és 33dik t. cikk kiterjesztéséről midőn a törvénycikket ide rekesztve felterjesztendő, jobbágyi alázattal kérjük es. kir. Felségedet, hogy azt jóváhagyani s kegyelmesen megerősíteni méltóztassék. Kik egyébiránt s t. b. — Kraszna Közép-Szolnok. Zaránd vgyék és Kóvár vidékének visszaesatoltatása tárgyában. (Ez mártz. 2ken terjesztett föl.) Fels. s. t. b. Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd vgyék és Kóvár vidéke az 1832 6ki XXI. t. cikk által teljesen s tökéletesen Magyarországba visszaesatoltván, már ez országgyűlésre is meghívatni rendeltettek; ugyanazon cikk 3dik §-ánál fogva pedig valóságos visszaesatoltatásukig mostani állapotjukban hagyatnak. Midőn e törvény által az említett Részek a 3dik §. értelmében eszközözendő valóságos visszaesatoltatásig oly kétes helyzetben hagyatnak, teljes reménységgel voitak az Ország Rendei, hogy a valóságos visszaesatolás, mely különben már közel egy század óta törvényes biztosíték kal bír, minden bizonytalán még ez országgyűlésig eszközölsébe vétetvén, ezen kétalakú állásának első káros visszahatási sokáig tartani semmi esetre nem fognak. Azonban azt tapasztalni kénytelenítettünk, hogy magok a Részek által is f r rón ohajtott visszaesatolás munkája, a közkívánat ellenére, nem halad. Hogy tehát az érdeklent viszonyoknak hosszabb időkre terjesztéséről közigazgatási s polgári tekintetben a Részekre nézve mind inkább káros következtések hovahamarább elháríttassanak, felette szükségessének látjuk a visszaesatolás tekintetéből megkívántató intézeteket minélelőbbi törvényesen elhatározni. Kérvén Felségedet, hogy az e részben kirendelt Biztoság munkáját még ez országgyűlésen előnkbe adatni méltóztassék. Kik egyébiránt s t. b. A RR. dek. apr. 7dikei országos ülésében többek közt köv. üzenetjök olvastatott fel a KK. és RR. nek a magyar színház ügyében, s egész kiterjedésében elfogadtatott: „Pesten az ország fővárosában felállítandó magyar színház, mint a magyar nyelv pallérozásának egyik főeszköze, már a mult országgyűlés figyelmét és gondoskodását magára vonta, és azon tanácskozáson, melyek e tárgyra nézve közbejöttek, eredménye a 41. t. cikk lön. Időközben az ország törvényhatóságai által gyűjtött szabadajánlatokból felépült Pesten azon színház, melyről a 41. t. cikk is, mint már akkor készülőben levőről, emlékezik, ezt tehát, mint most már készet, és az e tárgyra nézve rendelve volt országos választmány véleménye szerint a czélnak mostani körülményekhez képest megfelelőt, a KK. és RR. országos pártoltatás alá venni és országos ajánlás által, mely egyéb hasonló ajánlatok módjára a törvényhatóságok közt felosztandó, s egyedül a nemesség és azok által, kik e nevezet alá jönnek, fizetendő lenne. megalapítani kívánják, ugy mindazáltal, hogy az 1836ki 41. törvényben kijelelt telek további rendelkezésig, melynek szükségét az idő s körülmények fogják kifejteni, eredeti czéljára megtartassék. Mivel pedig az említett színházon az építésből eredő 99,705 f. 38^{1/2} kr. váltó mint valóságos teher fekszik, a KK. és RR. e tehernek törvényes járulékkal együtt lerovására s az első felkészületek beszerzésére különösen 50,000 p. f. ot, a színháznak magának megalapítására pedig 400,000, összesen tehát 450,000 p. f. ot ajánlanak oly feltét alatt, hogy ezen somma alapítványi tőkének tekintvén, abból nem egyéb mint kamatnak 2^{1/2} része fordíttassék a színház felsegelésére, egy harmadrész kamatjai pedig mindenkor a tőkéhez adatván, a tőkét évről évre szaporítsák. E tőkének kezelteletét s a színház igazgatására, hogy az czéljának megfelelőleg intéztesse, a felügyelést a KK. és RR. egy országos választmányra kívánják bízni, és ezen országos választmányt oda utasítandónak vélik, hogy mindenek előtt azon 50,000 p. f. óból, mely a végre különösen ajánlatik, a színház terheit törvényes járulékkal együtt fizesse ki. Az alapítványtőkét pedig akár egészben akár részenként, de nem alább 5⁰ nél, biztos helyekre kölcsön kiadván, a kamatokat rendeltetésükre fordítsa. Mi a színház-igazgatás elrendelését illeti, e részben a küldöttséget ezuttal általánosban felhatalmaztatni vélik, hogy azt ideiglen belátása szerint a színház művészeti előhaladásának megfelelőleg intézze el; a jövő országgyűlésre azonban annak legczélszerűbb elrendezése felől véleményt adjon. Végre a küldöttségnek kötelességül tenni szükségessének látjuk, hogy a színházzal általveendő készületek felől a lelettár, nemkülönb a színház kiadásai és bevételei felől vezetendő számadásokat a jövő országgyűlésre mutassa be. A KK. és RR. meg levén győződve, hogy a m. Fő-RR. velök együtt érzik egy állandó magyar színháznak nemzetiség tekintetéből fontos és hathatós létét, meg levén győződve, hogy e czélra aldozni ők is hazafiai magas érzetnek tartják, mélyen tisztelvén ó. cs. kir. Főhsgégének a nemzetiség ügyében eddig is bizonyított nagylelkű fáradozását, semmit nem kétkednek, hogy ó. cs. kir. Főhsgége s a m. Fő-RR. e hazafiai aldozathoz egész készséggel járulni s a foglalatban csatolt felirás s törvényjavaslatot elfogadni s ó Felsége elibe juttatni méltóztatnak.“ II. T. cikk a pesti magyar színházról. Az 1836: 41. törvény folytatában a pesti magyar színház megalapítására országos ajánlat tételik. A Pesten most fenálló, a törvényhatóságok által gyűjtött szabad ajánlatokból felépült magyar színház, mint nemzeti tulajdon, országos pártolás alá vétetik: ugy mindazáltal, hogy az 1836ki 41. törvény által kijelelt telek is, további rendelkezésig, melynek szükségét az idő s körülmények fogják kifejteni, eredeti czéljára megtartassék. I. §. E színházon fekvő, az építésből eredő és összesen 39,882 fr. ²²100 krt tevé tehernek törvényes járulékkal együtt leendő kifizetésére és az első felkészületek beszerzésére különösen 50,000 és nem több, a színház megalapítására pedig 400,000, összesen 450,000 igaz értékű ezüst forint ajánlatik: mely somma ezen országgyűlési kivetés szerint egyedül a nemesség s azok által, kiket a törvény e nevezet alá foglalva ért, leszen fizetendő, és a törvény szerint beszedendő. II. §. E sommából 400,000 forint alapítványi tőkének tekintvén abból nem egyéb, mint kamatnak le-

felebb ²ada fordítottassék a' színház évi költségei pótlására, ¹3 rész kamatai pedig minden esetre a' tőkéhez adatván, azt évről évre szaporítsák. III. §. Az ajánlat kezelése és a' színház-igazgatásra való felügyelés egy országos választmányra bízatik, mely IV. §. Mindenekelőtt a' színházon fekvő fenkített terhet és törvényes járulékit kifizetvén, V. §. Az alapítványi tőkét akár együtt akár részenként, ugyszinte a' kamatok ¹3 részét évről évre, de nem alább ⁵0⁰nel biztos kezekhez kölesön kiadván, a' kamatokat rendeltetésükre fordítsa. VI. §. A' küldöttség megbizatik, hogy a' színház-igazgatásnak a' jövő országgyűlésig mi módoni elrendezésére nézve a' színház művészeti előhaladásának megfelelőleg ideiglen olly intézkedést tehessen, melyet belátása szerint legcélszerűbbnek fog találni; a' legközelebb országgyűlésre mindazáltal e' tárgyra nézve kimerítő véleményt adni köteleztetik, ugyszinte VII. §. A' színházzal együtt általveendő készülékek felől a' lelettárt, nemkülönbén a' színház bevételéi és kiadásai felől vezetendő's oklevelekkel támogatott számadásokat a' legközelebb országgyűlésre bemutatni tartozik. VIII. §. A' küldöttség tagjai.

A' nm. m. k. udv. kamra Schmelezer Ignác körmendi kir. sóárnokot hasonló minőségbe saját folyamodta következtében Dömölkre helyezte át; nemkülönbén a' poroszlai megürült kir. szálmesteri tisztségre Bodor János debreczeni kir. sómázsamestert; továbbá a' keblebeli kiadó-hivatalnál utolsó írnoke helyre Furesik Mihály eddigi járulnokot; végre a' megürült utolsó járulnok helyre Schwendtner Márton eddigi díjatlan gyakornokot alkalmazá.

(A' lombard-velencei árvizkárosultak gyámolittatása.) Uralkodó fejdelmünk ö. cs. 's ap. kir. föls. legf. rendelete következtében a' budapesti két városi tanács fölszólítá f. hó 2kán a' keblebeli lakosságot adakozásra a' lombard-velencei árvizkárosultak fölsegitéseül, kik a' tenger 's több folyam rendkívüli kiáradta miatt iszonyu károkat szenvedtek. E' szerencsétlenek lehető legfényesb sikerü pártoltatását azon különös tekintetből is méltán reménylhetni, miszerint a' lombard-velencei királyság 1837ban 84358 f. 3 ²/₅ krral segíté pőben a' budapesti és esztergami vizkárosultakat. Az érintett fölszólítás következtében már eddig is szép mennyiség gyűlt össze a' szerencsétlenültek enyhítésére.

B a j a' apríl 5én. F. évi első közgyűlésünk másodalispán almási Rudics Dániel úr elnöklete alatt mart. 30ikán nyitvatán meg. kezdetben érzékeny szavakkal érinté kedvelt elnökünk, mikép megyénk szeretve tisztelt kormányzója súlyosabb betegségéből fölgögyulva bármint ohajtott is a' KK 's RR diszes körében megjelenni, kedves szándékában mindazáltal változatos gyöngékedése gátla. Áttérvén a' közügyekre, szerencsés figyelemmel osztá föl az országgyűlési 's megyei fontos tárgyakat, 's az előbbieket az elnöklete alatt munkálkodó küldöttség javaslati tudósításában hozván szőnyegre, fölolvastattak a' magyar nyelv, válto-törvény 's országgyűlési határidő iránti kegy. kir. leiratok. A' 2ik öröme fakasztakeblünk 's biztosítást lelvén nemzetikereskedési hitelünk alapítására k. leirat szerinti módosítások pártoltatása következik utasításul adott. Előkerült tovább Pozsonymegyének az országgyűlési követek szállásfizetése iránti indítványa 's ez olly kikötés mellett találatott elfogadhatónak, hogy külön minden megye követei szállását, bármily ebbüezutánra kötelező következtetés nélkül tulajdon pénztárából fizesse. Végre a' sok nevezetes közül az adó iránti tanácskozás esete az utasítás küldetett, mikép a' mostaninál többet semmi esetre, ezt is a' szokott olvasok mellett szavazzák meg. Nem kis figyelmet gerjeszte a' hajdu-városoknak megyénkhez utasított fölszólalása, mely által ezek a' jász-kun kerületeknek mult országgyűlésen törvényesített szabadságok 's hasznos előségek kedvezését magukra is kiterjesztetni ohajtanák. E' mind történeti kifejlése 's változatai miatt jeles, mind diplomatikai adatira nézve fontos fölszólítás, érzékeny visszaemlékeztetésével párosítva föllágyitván lelünk, meleg pártoltatásra felt 's igy ajánlatva követünknek sietve fölküldetni határozatott. Két más indítvány kerüle még szőnyegre, közölök első, a' bacs megyei kendernek nagy mennyiségbeni hasznos termesztése, jövedelmesb kezelése, terjedelmes világ-kereskedésbe hozatása, a' támadható családságok hatalmas elhárítása 's korlátoztatása iránt az e' tárgybani közhirdetés által a' nép tudomására is juttatni rendeltetett, valamint a' második, t. i. az egész megyébeni postautak mindkét oldalin sorozandó különféle fák ültetése iránti ügyes értelmességgel előadott indítvány közlekesüléssel fogadtatván, — a' már ültetett faeskek föntarthatása miatt is legcélszerűbb olvasok kimunkálására választmány neveztetett, végre más számos közérdekű tárgy is intézkedés alá kerülvén több üdvös végzemény köztudomásra juttatni határozatott. — A' marháus fontja majus 15ikeig 12. váltó kr. marad, e' naptól fogva 10. váltó kr. csökkentetik, a' bornyuhúsé apríl. 15ikétől 12 v. kr. szabattott. A' jós kertész jövedölését febr. 20ka óta épen ellenkező időjárás buktatá meg, olly erős hideg 's csipős szelek boszantván bennünket, millyek más éveken sem kellemetleníték jobban e' vidéket. Egész martzius mogorva száraztélnek nevezhető, mi a' gabnafajokat emelkedési árba hozá. Piacunkon a' tiszta buza pozsonyiját 4 for. 40ron kétszeresét 4 for 10 kr. árpaét 2 for. 44 kr. rozset 3 for. 50 kr, zabét 2 for 4 kr, kukoriczát 4 fron veszük. Említendő, hogy szab. kir. Zombor városa ns tanácsa, hol honi nyelvünk keletbe-hozathatása miatt legtovább tusakodtunk, első léptét utzáji elnevezetése csupán magyar föliratával kezdé meg dicséretesen, sok utczáiban pedig a' házelőtti gyalogutakat járdaképen téglával rakatá ki, ennek haladtával reményli a' műveltségre törekedő közönség, hogy a' bel's kultánács e' szép lelkesülését a' f o u t c z á k köveztetésével folytatandja. Sebők.

P é c s r ü l: A' pécsi nemzeti játékszin-igazgatóság a' hazai lapokban több alaptalan hír felől értesítettvén, e' következőket kívánja a' n. érdekmű közönséggel közleni. A' pécsi nemzeti casino mult october hó 1jénél

f. e. aprilis 30ig a' magyar színész társaság pártoltatását elvállalta, mi jelenleg is megvayon; tudván pedig azt, hogy Pécs lakosi nyári hónapok alatt vagy a' harkányi fürdőben, mely 3. óranyi távolságra fekszik, v. mulató-kertjeikben, v. gazdaságaikban töltik idejüket, ez okbul a' színészeket a' szomszéd t. megyékbe (hová az igazgatóság ajánlóleveleit már kibocsátotta) küldendi el. Mi pedig a' színészek jövedő állásukat illeti: mintán t. Baranya vgye azok pártoltatását jövedőre is elfogadta, ez okra nézve újabb szerződések is tétettek. Igy tehát Baranya 's a' rokon érzett szomszéd megyék lelkes honfiai pártolásuk által biztosan állíthatni, hogy nem szalmatüz gyanánt, hanem tiszta nemzetiség gyámolításával jövedőre is jeles tagokkal folytatandják elkezdett pályájukat.

E s z t e r g o m b a n a' várbeli főegyház-építéshez egy év óta élénken készülnek, a' mult nyáron hatszáz ezer téglá állíttatott-elő, tömérédek mennyiségű mész oltatott 's fővény és kő hordatott. Jelenleg a' — kövek (eesegi és számár-hegyi) hordatásával 's hegyterítéssel (planirozással) foglalkodnak. Kőfaragók sietve dolgoznak. Hild pesti építész fogja folytatni a' nevezetes építést. —

D e b r e c z e n m a r t z. fogytán: A' helybeli r. collegium két növendékeinek a' Kisfaludy-társaságtól nyert két billikom átadása az e' végett megbízott tag Péczely József ur által szokatlan ünnepélyességgel történt a' ref. collegium imádság-házában. Igen nagy számmal felgyülekezett minden rendű 's vallási közönség színe előtt. Péczely József ur velős és mélyhatású ékes szónoklattal nyújtá át a' billikomokat, a' nagyobbikat a' versenyző győzedelmét hírül adó levél megérkezte előtt 9 nappal elhunyt derék Nagy Imre testvér bátyjának, mint a' boldogult családja jelenlevő tagjának, a' kisebbiket pedig az azt nyerő Szilágyi Istvánnak; 's míg tiszta 's meleg hazafisággal lángoló beszéde első részében a' kedvelt szónok a' korán elköltözött Nagy Imrét szivrehatólag, és a' hallgatóság szempillájai alól könnyet csaló lelkesültséggel kesergé meg, második részében az ifjuságot pályázásra tüzelé baráti 's vezéri, forró kebelből kelő, szavaival. Az ünnepet a' coll. énekeskar „Isten tartsd meg Ferdinándot“ elzengtével zárta közohajtáshoz képest. Péczely ur beszéde 's a' pályadíjt nyert munkák maholnap sajtó alól kikerülnek. Hosszú farsangunk ellillant sok szépeinktől a' nélkül hogy fejkötővel kedveskedhetett volna. Táncevgalmink közül a' casinoi balok legérdekesebbek valának 's egyedül azért is méltók említésre, mivel néhányszor úgy nevezhető társasági magy. tánczczal leptek meg bennünket, mely nem valamely betanult 's mesterkéltejtések 's ugrándozásokból állott, hanem nálunk az alsóbb rendűektől járni szokott magyar tánczhoz hasonlító, szabályos mozgalmakkal 's lépésekkel kecsesített kellemteljes lejtésből. Ohajtható volna, hogy e' kecses, vidám 's farszító mesterkéltség nélküli táncz hazánkban általános divattá válnék. — Martz. 28kától apr. 4keig tartattak a' debreczeni ref. collegiumban a' szokott félévi közönséges vizsgálatok. A' felső tudományok hallgatói száma öszvesen 541 volt, az alsó iskolabelieké 1041. A' történettudománytanulók legjeléseje ez által is serkentő jutalmakban részesültek, k. tan. prépostés kanonok Fejér György úrnak e' hírlapokban már többször halásan említett szivességéből, ki „Croatiae et Slavoniae cum Regno Hungariae nexus et relationes“ című becses munkájából 7 példányt olly meghagyással tett le pr. Péczely ur kezéinél, hogy legjobb reményű tanítványinak némi jutalmul ajándékozná. A' tisztelt prof. ur, mint már máskor is tevő, hallgatóit előre felszólította vetélkedésre 's kilenczen találkozáván, kik magokat különösebben kitüntették, az említett 7 jutalomhoz maga részéről még kettőt esatolt; 's igy mind a' kilencz szép tüzőifjú, hanem ugyanazon jutalomban is, de hasonló tisztességben részesült. Ezek nevei: Tóth Elek pesti, Csikos Sándor debreczeni; Cserepes István debreczeni, Nyíri Péter istváni, Szilágyi Ferenc és Zsigmond (testvérek) H — pályi, Balog József sápi, Ónadi István henczidai szültesüek. Hasonló szerencse érte a' tiszta mathesis hallgatóit, kik közt a' 10 legjobb ügyekeztű, szegényebb sorsu ifjú, a' kis, Geometra' egy egy példányát nyeré a' n. e. szerző ajándékából ösztönül további ügyekeztetre.

Spanyolország.

(Castellote az alkotmányosak hatalmában. Cortesülések.) Hareztéri hírek szerint Castellote erősség rövid ostromlás után kaput tárt a' hatalmas alkotmányosoknak, kik egyébiránt igen sokat szenvednek a' hideg miatt. — Cortesben folyvást a' válaszfölirotat vitatják; a' kormány több határozatot szeretett volna cortesvitatás nélkül életbe léptetni, de a' többség hatalmas ellenzi ezt és csupán törvényszerű uton kész pártolni a' kormányt. —

Anglia.

(Sussex hg neje hgnövé emeltetik. Orosz-angol szövetekezést rebesgetnek.) Sussex hg 2ik hitvesét, Underwood Laetitiát invernessi hgnövé nevezé ki a' királyné, és igy csakugyan törvényszerűsíté e' házasságot. — Londoni magányos hírek szerint Brunnov olly ajánlatokat tön Palmerton lordnak a' keleti ügyben, hogy hihetőleg siker koronázandja fáradozását, ha csakugyan elragadtatja magát Palmerston azon gyülolettől, melyly személyesen M. Ali ellen viseltetik. Ha e' hír valósul, ugy bizonyosan határozó lépés fog történni Anglia és Ruzszia részéről az egyiptusi basa ellen, és a' franczia-angol frigy fölbomlik. Megjegyzendő pedig, miszerint a' franczia nemzet nem bir sokáig pusztá közönyösséggel viseltetni valamely nép ellen, hanem nyilt ellenséges föllépésre szokta kormányát kényszeríteni, mely a' hatalmas népszózatnak mindenkor engedni szokott, mihelyt eltökélt komoly szándékot tapasztal abban nyilatkozni.

Az angol parliament köszönetet szavazott azon hadosztálynak, mely sir F. Keane alatt Afghanistában táborozott, 's méltán is, mert e' táborozással, roppant nehézségeire és sanyaruságira, csak nagy Sándoré mérközhetik, 's esata-vesztés esetén a' francziák moszkau sorsa, Rundscht zing és a' szikhek részről még irtózatosb alakban várt az angolokra; igy a' hadvezér katonai ritka tehetségét bámulniuk kell. Auckland I. ugyan

szövetséget köte a' pendsabi főnökkel és egy szikh csapat is ment Afghansztánba; de az angolok aligha sejtették, milly volkán fölött állnak 's milly emberrel kötöttek szövetséget. A' szikhek csöcselék, zsványkodó nép, mohammedhitű's hindu egyiránt gyűlöli; amaz mivel sertéshúst eszik, imez általában a' husevésért, és mivel kék szalagot hord, mit a' hindu szerencsétlenségijelnek tart. Mult században az afghánoktól függöttek, de a' jármot lerázván több főnök alatt, kik tulajdonkép szabad zsákmánylók v. martalócok voltak, a' szonszéd határokat tüzzel vassal 's rettentő kegyetlenséggel pusztították. Rundshit Sing jelen század elején lett e' zsvány csoport feje, több izben dulta a' szomszéd országokat 's több izben megverték. Az Indus természeti katonai határa Indiának 's minden hódítónak, ha Indiát meg akarja támadni, először Pendsabot szükség elfoglalnia 's a' szikheket megsemmítenie. Ezért a' szikhek kérelhetlen ellenségei a' britt hatalomnak. Rundshit Sing egy idegent sem vett szolgálatába, ha be nem tudta bizonyítani, hogy nem angol; Allard és Ventura tábornokot is csak akkor fogadta föl, midőn az angol ügyvivő kijelenté, hogy nem britt alattvalók. 1824ben a' pétervári udvar szoros barátságot kötött Rundshit Szinggel az angol indiai uraság ellen, 's az angol-indiai kormány még is olly vak volt, hogy a' szikhekekkel szövetséget kötött, melly által magát a' mohammedhitű és hindu angol alattvalók előtt is meggyűlölteté. Keane állása tehát föltte veszélyes volt 's ha csatát vesz, az afghánok és hűtlen szövetségesi ráfordulnak, a' visszavonulástul elmetszik, neki tehát vagy győzni kelle vagy mindenestül elveszni. A' veszély e' részről elenyészett; Rundshit Sing és Allard tab. meghalt; a' szikhek országa vagy inkább zsványfészke bomló félben; Allard és Ventura teremtvényi dugába dőltek, az angolok állása Afghansztánban biztosítva. De most nyugat felől új vihar kel: a' moszkák Khiva felé nyomulnak; a' herati shah elismerte a' perzsa felsőséget; Bokhara gyűlöli az angolokat 's Dost Mohammednek menedéket adott; Shudsa shah oktalan 's kegyetlen tettei miatt gyűlöletes. Így tehát most Miklós czár, Mohammed shah, Kamran Mirza, Dost Mohammed khán szövetségben állnak az angol hatalom ellen 's a' közelgő zivatart csupán az indiai sereg hősi bátorsága 's a' kormányfiak bölcsesége oszlatathja el.

A' Sun köv. czikke némi világot vet az angolok 's khinaiak huzalkodásaira: „Anglia majd két századig nagyobb kereskedést üzött Khinával, mint bármely európai nemzet, 's legnagyobb féltékenységgel mégis mindig az angolok iránt viseltettek a' khinaiak. Oka ennek azon politikai jellemben fekszik, mellyet a' keletindiai társaság emberei Kantonban fölvettek. Ok nemcsak mint kereskedők, hanem mint kereskedő fejedelmek képviselőjijelentek meg, kik Khina kapuja előtt roppant birodalom uralkodnak. Ok nem csak adtak 's vettek mint a' hollandiak 's amerikaiak, hanem több izben kitüntették, mikép egy szomszéd nagy birodalom hatalma rendelkezések alatt áll 's ha szükség úgy hozza, használandják is azt. Innen ered a' khinaiak féltékenysége 's azt a' hollandiak 's amerikaiak, mennyire csak lehet, mindig táplálták. A' keletindiai társaság mindenfelé terjeszkedik Ázsiában, az angol fenhéjazásnak csak az által szeghetni szárnyát ha más nemzetbeli kereskedőknek nagyobb kedvezést adván, az angolok erős lábat nem vethetnek ez országban, ezt 's többfelét suttogák a' khinaiak. Ez nem hangzott el siker nélkül. Midőn a' keletindiai társaság egyedárussága eltörlesztetett 's a' britt kormány kereskedési felügyelőt küldte Kantonba, határtalan lón a' khinai hatóságok nyugtalansága. Hallák, hogy az új „barbár szem“ magas rangú, egész politikai jellemű 's majd ollyan mint egy mandarin, ki Looval (Lín elődje) vetélkedhetik az „ég virágában.“ A' szerencsétlen Napier l. föllépte öregbité a' khinaiak féltetését, ki, mivel Pekingbe nem akarak bocsátani, Loo biztost köv. fenyegeté: „Reszkessen Loo, testestül lelkestül reszkessen.“ Ez ugyan előtünk neveltséges, de a' khinaiak előtt nem az volt; eleinte nagyon féltek 's csak midőn a' fenyegetést tett nem követé, kezdének velünk rutabul bánni. Először hibás léptünkét ujjá jövé tenni rég idejét multa; a' khinaiak katuskák-nak tartnak 's azt hiszik, csak úgy leszünk alázatosak, ha kimondhatlanul megvetnek. Így a' khinaiakkal villongás a' keletindiai társaságról maradt ránk. Ha ügyvivőink pusztán kereskedő dolgokra szorítottak volna 's a' nemzeti méltóság megsértését nem keverik a' játékba, békében állnánk egymással. De a' mi megesezt, megesezt, most itt az idő, hogy a' khinaiakkal ugyancsak éreztessük hatalmunkat. — Elliot kap. Palmerstonhez intézett sürgönye szerint olly vitéz ellenállást nem várt a' khinaiak részéről. — Stoddart ezredes a' keletindiai kormány kereskedési szerződés eszközése végett Bokharába küldé, de őt a' bányu mohammedanusok kigunyolák, összepökdözék, úgy hogy életét megszabadítandó kénytelen volt katonai szolgálatba lépni 's a' pattanyúsokat a' félt moszka beütés esetére álguzásra tanítani. —

Azon hiedelem, miszerint az angol kormány hadi szabályokat veend a' khinaiak ellen fogantatba, több katonai tollat mozgásba hozott 's az is szóba jött, hogy a' khinai sereg koránsem ollyan nyulszívűek, mint hirlük, 's ha volna valami e' dologban, az csak a' cantoni khinai katonaságot illeti, nem a' mongol-tatár csapatokat. Midőn 1814 és 16ban az angolok hadakoztak a' nepaliakkal, egy angol tiszt összejövén egy nepali tábornokkal, kérdé tőle: mint lehet az, hogy olly vitéz népet, mint a' nepaliak, olly gyáva fizkók mint a' khinaiak, megverhették. (1802 — 3ban t. i. egy khinai hadsereg meghódítá 's adózóvá tevé Nepalt). Az öreg nepali tábornok fejét csóvalt 's mondá: „Ti nem ismeritek a' khinaiakat és soha sem harcoltatok velök: a' khinai kard éles.“ Ez 's több más illy hír sok angol katonatisztet megdöbbsente, 's már nem hiszik mind valónak, mit a' kantoni kereskedők a' khinaiak gyávaságáról beszélnek. A' szárazon indulás Khina ellen, bár Assamon vagy Birmán keresztül történjék, pusztá agryém, mivel a' hadsereg éhség 's nyomor által elveszne. A' más két terv, t. i. Peking ellen hadsereget küldeni, vagy a' khinai partokat ostromzár alá vetni, szinte létesíthetetlen, bár a' közönség nagyobb része egyik vagy másik

mellett nyilatkozik. Ha partra szállnak, úgy csak Peking megtámadtatásának lehet sikere, mivel annak bevételével a' mandsu család megbukik, míg bármely más tartományban a' hadsereg végromlásra jut az ellenség sokasága miatt. De ezen ut is, bár Peking csak 130 angol földnyire fekszik a' parttól, olly sok nehézséggel páros, hogy az angol kormánynak aligha leend kedve valószínűsítéséhez. Az ostromzárnak is megvan rosz oldala és szinte kevés fogantat. Ha egy, két, három kikötőt egészen elzárnak is az angolok, a' khinaiak szintannyit nyitnak ki az amerikaiak előtt, 's míg a' jobbadán hasztalan ostromzár félévig tartana, Anglia éjszakamerikával civakodásba keverülhet; e' mellett csak a' földnépet keserítnék a' nélkül hogy a' khinai kormányt engedélyre szoríthatnák. Ez ellen most már ezt javasolják: a' khinai vízen néhány szigetet el kell foglalni, európaiilag megerősíteni és szabad kikötők tenni, ez a' khinai kereskedőket oda édes geti, a' kormány tekintetét, mivel nem bírja elüzni az angolokat, csökkeni 's ezt kerürendőleg a' khinai kormány engedni fog az angolok kívánatának. „De ha a' makony-kereskedéstől tisztára nem mossuk kezünket, így végzi beszédét a' szerző, akkor minden hasztalan.

Franciaország.

(A' korona hg Algírba utazik. Kamrai indítvány.) Orleans hg apr. 2kán Algírba utazott, a' kormány által reá bizott parancsnokságot átveendő. A' király 's minsterség sokáig ellenzéki utazását. — Rémilly indítványt tőn, miszerint ezental követkamrai tag a' törvényhozási idő és azt következő év folytatában semmi új hivatalt vagy előléptetést ne fogadhasson el. —

Hollandia.

Amsterdam, febr. 19. Az alaptörvényben teendő változtatásra nézve a' minsterség azon véleményű, miszerint nem állhatni ellen többé a' mivelt közönség ezen kívánatának, ez okbul indítványt várnak a' kormánytól, de a' 2dik kamra ezzel aligha megelégtül. Hir szerint a' király apr. 4kére menende Amsterdamba, személyesen akarván kitanulni az ottani polgárság érzelmit az alaptörvénybeni változtatás iránt, mielőtt abban valami lépést teene. — Alsórajna martz. 12. Közelg az idő, mellyben a' RRék ismét öszszegyűlnek, 's mellynek sok hollandi nyugtalansággal néz ellenébe. A' kormány tetteleg is megmutatta, mikép érzi a' változtatás szükségét, 's megismerte azon igazságot, miszerint a' királyságot nagy veszély fenyegeti, ha az alaptörvény változtatásában a' RRéknek engedi át a' kezdeményt. Ezt a' 2dik kamra is világosan kijelenté. A' kormány azért három ministert nevezte ki javaslatkészítésre, 's így az ut meg lett volna törve az egységére, ha egy boldogtalan személyes dolog az érzelmet ujra föl nem ingerli; ez a' király házassága, melly többé nem titok. Az arnhemi Courant erre hideg vérrrel azt mondá: „az a' királyt csak magát illeti, minket nem.“ De az oraniai ház baráti nem így gondolkoznak. Az amsterdami kereskedőlap így szól: „Mi ezen gyöngéd tárgyat hallgatással mellőznök, ha később meg nem kellene bannunk, miért nem feszítettük meg annak idejében gyöngé erőnkét, hogy tisztelt királyunkat visszahoztassuk azon lépéstül, mellynek rettentő következményit Hollandiára 's az oraniai házra előre látjuk.“ Az arnhemi Courant szerint a' király szeretlen népszerűsége csapás volt az országra, mivel azért nem mondtak kellő hathatósággal ellent, midőn vasas marokkal kapának az alaptörvénybe, — ezen lap tehát mindent dicsér, mi a' király népszerűségét csökkenté. A' nép igen ellene van a' király Oultremont kath. gróf hölgygyel szándékolt házasságának, benne többé nincs meg azon ragaszkodás, melly eddigelé olly kitünő volt, 's ha az elégtelenség nem mutatkozik annyira, mint valóban létezik, annak a' nép jelleme oka, melly komoly és fontoló, 's zajt ütni azért nem szeret, hogy ezt mondassák: sok zaj semmiért. A' mi dolog komolyan érdeklé a' hollandi népet, azt inkább tettben mutatja ki, mint szerszavas beszédben és üres zsinatozásban.

Törökország.

Bécs, martz. 21. A' sztambuli posta semmi nevezetést nem hozott, 's némi figyelmet csupán az keleszt, hogy a' görög kormány a' támadható kereskedési pörös kérdésekben elismeré a' török bíróságot. Ez igen nagy fontosságú 's tanusítja is a' porta azon szándokát, miszerint a' török birodalomban ezután egyedül akarja hatóságát gyakorolni, 's ez által a' sok bajnak, melly a' keresztyén ügyvivők igazságszolgáltatásiból származott, eleit venni. Kévéssel ezelőtt érkezett meg ide az angol hírnök 's Ponsonby lordnak a' londoni conferentiáról fölvilágosítást visz; szinte Thierstül is érkezett egy, ki, mint gyanítják, kül politikája irányát közlenni az itteni francia követtel. — A' török ujság martz. 15ki számában köv. nyilatkozik a' patriarcha letételéről: „Már mult évben panaszt tett az angol követ bizonyos irományok miatt a' jóniai kormány nevében a' görög patriarcha ellen, most panaszát ismét megújítá 's azon iratokat, mellyekben kormánya joga 's méltósága meg volt támadva, a' portával közlötte. A' magas porta hű akarván maradni alapelvehez, miszerint más vallású főpapok egyházi jogainak gyakorlásiba nem avatkozik, de egyszersmind azt sem engedhetvén, hogy ezen főpapok kezeiben a' vallás a' vele összeköttetésben álló kormányok háborgatására használtassék, e' dolgot illő figyelemre méltatá. E' szerint a' hattisherif értelmében, melly minden alattvalónak szabad védelmi jogot ad, a' patriarchát önvédelmére fölszólítá, 's e' dolog vizsgálatását értelmes férfiakból álló 's minsterségtül kinevezendő választmányra bizá. A' választmány jelentése szerint hatása körét csak ugyan átlépte a' patriarcha, 's ő fenségétül letéttetett. —

Konstantinápoly, mart. 11. A' hattisherifben ígért javítás létesítését illető tanácskozást a' ministerek, ulemák 's több hivatalnok 's ország-nagy jelenléteben személyesen nyitá meg a' szultán 's beszéde nagy hatást tőn. Eddigelé úgy látszik a' javítás ügyével csak általányosan foglalkodtak a' divánban 's a' rendes ülésekre elődolgozatokat tettek. Khosrev b. nem volt jelen, mert még mindig rosz állapotban van. Az örmény pénztözsérek pénz gyanánt nem fogadják el a' bankjegyeket, 's két más pénzügyi javaslatot terjesztének a' porta elibe. — Khosrev Alitul ujra levelet kapott 's az

végnyilatkozvány a portához. Az egyiptusi csapatok Diarbekir és Bagdad megyébe gyakran beütnek, s az ottani basák kérdik a portát: mi tevéők legyenek. A porta jobban kezdi már ismerni az európai politikát mint eddigelé. A keleti kérdés eldöntésében tett szerencsétlen kísérleteknek annyi haszna van, hogy az öt hatalom politikájának titka napfényre jött s a porta tudja, melyik baráti ajánlást kell méltányolnia. Az alkirály nem legnagyobb ellensége a töröknek, nyugaton nagyobb s hatalmas támadt nála, pedig ez a 16 századtul fogva szinte természetes szövetségese volt. Rezsid b. azonban, kinek nagy kedve van a nehéz föladatakhoz, magára vevé a francziák jóindulatának ismét megnyerését. Ő azon hiedelmű, hogy mi a britt kormány hathatós fenyegetésének nem sikerült, azt ő határtalan készsége által végrehajlandja, miért is Pontoisnak nagyobb befolyást engednek mint eddigelé. Pontois dicséri a porta megelőzőségét s nyilvánítja, mikép Franciaország a portát nagy hatalmasnak tudni akarja. Rezsid b. tettei hogy mindent hisz s ez által reményli Franciaországot a porta épségben föntartása iránt adott szavának teljesítésére birni, mit senki nem hisz. Van egy pont mégis, miben a hatalmak képviselői megegyeznek, t. i. n. ind valamennyi vigasztalja a portát.

Beirut, febr. 29. A nemzeti őrség fölállítatásának híre sok lakost a hegyek közé riasztott, de mivel nem mindnyájan futottak el, a kormány talál utat s módot az elsőket visszahozatására, s ki nemzeti őrt nem akart lenni, rendes katonává teszi. A kormány e szerint 60 ezer emberre számol. Acrét folyvást erősítik. Homsban beduin sereg táboroz, Damascus táján szinte az. Jeruzalemben kiütött a dögvész, de még kevesen haltak meg benne. Damascusban elsikkadt egy vén kapuczinus, s midőn nyomába nem akadhatnak, a zsidókra esett a gyamu. Ennek következtében a kormány hét gazdag zsidót elfogatván mert magokra nem akartak vallani, jól megbotoztatott, s vagyonukat elkobozta. Ez eset a zsidókat nagy rémülésbe ejté mivel mint hiszik a kormány ez uton akar pénzsükségin segíteni. A zsidókat mindenfelé gyűlölvén a pórnép: azt mondja bölcseken tette Ibrahim. A kereskedés egészen elakadt; a nisibi csata után emelkedni látszott ugyan, de mivel idegen hatalom beütésétől tartanak, minden kinézés, s minden hitel ismét elenyészett. Ibrahim serge szünetlen mozgásban van, állásarul semmi bizonyost nem írhatni. Alexandriai hír szerint (martz. 5) a kairói pattantus ezred első csapatai oda megérkeztek. Mindenik teljes számu három zászlóaljból áll, egy egy 800 fő, 12 álgyteleppel bir, mindenike 6 álgys s két taraczkos. Az itteni katonaság száma köv. áll: török tengeri katonaság 15 ezer fő, egyiptusi pedig a fegyvertári dolgozókkal 20 ezer; két gyalog ezred 6400; s alexandriai nemzetőrség 6 ezer, összesen 49.800. Ezenkül a beduineket is várják, a gizehi lovag- és bulaki műiskola növendékeit érkező félben. M. Ali minden erejét megfeszíti, hogy a szövetséges hatalmaknak ellenállhasson; akár mint üssön ki, mond ő, neki mindig dicsőségire válik, hogy ellene, egy török basa ellen, Európa főhatalmai egyesülnek, holott mindenike hatalmas mint ő, de azért a kihívást elfogadja. Ha semmi nem lenne azonban a dolgból, hahotára fakadna, mivel a hatalmak, a nélkül hogy akarták volna, nagy fontosságot tulajdonítván neki, öregbíték hatalmát erkölcsi tekintetben. Már most is a leghatalmasb muszliman fejdelem, akkor meg az izlam őre s véde leend, s befolyása elhat minden mohammedhiti népre. — A jóniai szigetek főkormányzója M. Ali ügyvivőjét, midőn Albániából két hajón az alkirály számára katonát szállított, elfogatta s Korfuba vitette. — Ali mindenfelé rettentő készüléteket tesz, még az iskolás gyermekekkel is fegyvert fogat, egy gyermek, ugymond halóni megtanítják, agyon tud lóni egy embert, és így mehet az ellenség ellen. Ali most felső Egyiptusba utazott, először Rozettebe, aztán Deltába s Kairóba megy maga szemével akarván látni, mennyire teljesíteték parancsát, mennyire serénykednek az erősítéssel. Az arab hadsereg lassankint Szýria s onnan Egyiptusba jő; e két tartomány védelmére 30 ezer főnyi rendes katonaság fordítatik. Arabiában Ismael b. parancsi alatt csak 10 ezer ember marad a szent helyek őtalmára. Ibrahim b. sergét teljes számban tartja, mivel hallotta, hogy a török hadsereg Malatia és Koniában újra alakul s 30 ezer főnyi moszka segédseregre számol. —

D a n i a.

Martz. 3kán nyitván meg a király szokott ünnepélyel a főtörvényszéket az üdvözölő beszédben köv. hely is áll: Az ország törvényszéke, s azon mód, mikép az igazság kiszolgáltatik, mértéke a kormány és nép fejlettségének, mert csak hol törvény előtti egyenlőség van, hol az igazságszolgáltatás nyilvános, hol a bírónak semmitül nem kell félnie, hol ha a törvénykönyvben nincs valami világosan kitéve, a törvény eszméje a jog szelleméből vétetik, hol maga a kormány is kérdés-alatti érdekeit törvény útján vizsgálhatja meg s ítélheti el: a törvény csak ott adhat teljes biztosságot. Üdv a hazának! ez nálunk régóta így van: üdv neked is Felső, ha alattad is úgy marad! — A tanuló egyesülete néhány tagot nevezett ki kebléből a felőle terjengő sok otromba hír megczáfoltatására. — A kormány több lapot vád alá vetett s így bűnét érzi. — A király Oersted híres törvénytudót bizá meg egy új fenyítő törvénykönyv-készítésre.

N é m e t o r s z á g.

Egyik berlini lap szerint a niemen-libau vasút-létesítésre szükséges kölcsön iránt több kereskedőhazzal egyességre lépett az orosz kormány. A keleti porosz tartományok nem tartoznak a német szövetséghez, mégis német érzelműek, mint azt Kant, Herder és Hamann igazolja, kik ezen tartományokból származtak. Oly tervet, mint az említett vasut, Németországban pártolni annyi volna, mint a német nemzetiség előbástyáit levegőbe röpiteni. — II. Fridrik porosz királynak emléket akarnak emelni. — Göttinga választott követet, de olyat, ki híve az alaptörvény-

nek; Hannovera város pedig még folyvást vonakodik ez országgyűlésre követet választani. — Olber híres csillagász elhunyt Bremában martz. 2-ikán élte 82ik évében. — A harburgiak (martz. 2.) köv. ovást tevének a választás ellen: „Mi nem fogunk választani, mert azon kamrát, mely félig meddig el van osztatva, egész elosztatását pedig hiában kérék, nem akarjuk kiegészíteni; mi azért jogunk fentartása mellett a választás ellen, s a jelen országgyűlés minden határozati ellen, mint a mely nem törvényszerűleg van alkotva, a legünnepélyesb ovást tesszük, s ez ovást jegyzőkönyvbe iktattatni kérjük.“ A kormány fölszólítására Osnabrück választó polgári kinyilatkozaták: hogy a mostani 2dik kamrához, mely törvényszerűsége névére oly annyira kérdés alatt van, nem járulhatnak; hogy a Rendek gyűlése általános felosztás és választás nélkül nem határozhat az alkotmánykérdésben, léte törvénytelen, nem bírja az ország bizodalmat s így csak nagyobb zavart eszközölhet, melyhez böcsületes honfi nem nyújthat segédkezet. A törvényhez kell ragaszkodni; bármilyen történék is, a város becsülete, egyesek öntudata s jó híre meg van mentve. — Ha nélkülök valamit tennének, az ellen ovást tenni el nem mulasztandják. — Az alaptörvény hívei ellen Brema és Hadeln tartományban, mivel Stüve polgármestert billikommal ajándékozák meg, azon ürügy alatt hogy Brema címere, melyel csak a tartományi hatóság élhet, a billikomon áll, bírói nyomozást kezdtek. De azért Weserben Hessenbergrt, az alaptörvény hívét s a hannoveriak ügyvivőjét a német szövetség előtt, elve méltánylással szinte jeles billikommal ajándékozák meg. — Lüneburg és Hameln sem akar követet választani, mivel egyedül az 1833ki alaptörvényt ismeri alkotmányának, s mivel a RR gyűlése, mely nem az alaptörvény értelmében volt összehíva, kívánatok szerint nem oszlaték el, több jó követ az ülésből kormányparancs által kitiltatott, többet pedig lemondá-ra kényszerítettek. — Kir. rendelet a bajor országgyűlést ismét apr. 8ig hosszabbította. — Heilbroambul 165, a havrei kikötőből pedig 600 német vitorlázott Amerikába, az utóbbi vándoresapat többnyire gazdag vagyonos, és 20—30 év közti fiatal személyekből állott. — A lipesei Allg. Zeitung, mely Bajorországban el volt tiltva, kormányparancs következtében ismét megengedtetik s a postahivatalok szétküldözésit eszközölhetik.

P e r z s i a.

Sztambuli levél szerint (febr. 25.) egy erős moszka halosztály átkelt a kaspi tengeren s a shah megegyeztével Asztrabádban a perzsa földön szállott ki. Szinleg ezen sereg Khiva ellen volt rendelve, de oly állásba verte magát, hogy az angolok minden mozgalmát Herat ellen meg-hiusíthatja. Más levél szerint a perzsa shah nehéz beteg, Shirasz és Isz-pahan tartományban lázadás ütött ki, melynek elnyomtatására tetemes had erőt köldöttek. Köz hiedelem szerint ez az angolok ellen volt szánva. A shahra most nagyobb befolyással vannak a moszka mint valaha, ki az angolok iránt legkisebb engedéllyel sincsen. — Sztambuli levelek sokat beszélnek a shah konok szándékáról, miszerint Khiva és Bokharával, Dost Mohameddel és Kamram szultánnal egyesül az angolok ellen. Né-melleyek ezt moszka bujtatásnak mondják; de keleten vesztett munka volna ennek okát keresni, miért követi egyik vagy másik fejdelem e vagy ama politikát. Dőreség, szeszély, makrancz jósló szava gyakran nagyobb befolyással van itt mint az előrelátás s kiszámolás. A fiatal perzsa shah nyugtalan, szenvedélyes, szívakodó természetű, s egy gyöngé birodalom kormányán ülve magát vagy azt veszélybe dönti. — Feth Ali shah halála óta folyvást porgháború szaggatja Perzsiát; az előbbi család Alitul Mohammed rokonatul származott; a mostani turkoman eredetű, s a fark, irakok és mazanderanok sohasem nézték jó szemmel az idegen fejedelmi családot, s ha a Sophi nemzetség egészen ki nem volna irtva, azóta rég le vala trónból buktatandó. Perzsiában mindenütt zavar, s rendtelenség uralkodik, a shah testvérét Shiraszbul elkergették, Iszprahában három párt életre halálra harczol egymás ellen, a shah több ízben megígérte oda menetelét de féltvén életét mind ez ideig nem mert odamenni.

S v é d o r s z á g.

Stockholm, martz. 3. A latszatos egyességnek hirtelen vége szakadt a nemesi rendnél. Mihelyt a megyei hatóság elfogadtatása által biztosítva látta magát a tisztviselőség az ellen, hogy több tanácsost nem vonnak kereset alá, azonnal szarvat kezdett emelni s durvább hangon beszélni, sőt egyik lap már b i z o n y o s Hans Jansson emleget, kinek javaslatával oly sokáig foglalkodtak a lovagrendnél. A király magányosan megüzené a parasztrendnek, mikép a trónbeszéd mind a négy rendez levén intézve, ő csak olyat fogadhat el, miben közösen megegyeztek s így igen sajnálja hogy H. Jansson javaslatát nem fogadhatja el. A kir. ezen tette oda mutat, hogy a tisztviselő párt dolgát nem akarja magáévá tenni. A javaslatban arról van szó, hogy a pénzügy igen virágzó állapotban van ugyan, de ezen virágzó pénzállapot mellett a föld népe isten szegénye; az igazgatás igen költséges, s ha a népen csakugyan segíteni akarnak, e részben kell gyökeres javítást tenni. Ez által a nemesi rend vesztene, mivel az tulajdonosa a hivataloknak. A gazdag nemesség ugyan kész volna, de a szegényebb ellenszégül, mivel majd egyedül hivatalból kell élnie. Többen fájlatják, hogy Hans Jansson javaslata nem fogadtatott el, mások pedig sajonnal jelenték, hogy meg nem egyezhetnek abban. Ez heves vitát szüle, s a javítók régi kívánságukat ismét kifejezték, miszerint ha az országgyűlés négy kamrára nem volna oszolva, a kérdéses javaslat rég el lenne fogadva, mely most 237 szóval 102 ellen megbukott.

Gabonaár: Pest, apr. 14dikén: Tiszta buza: 168, 155; 115; — Kiszeres: 134, 130, —; — Roz: 126, 124, 120; — Arpa 95, 90, 86; — Zab 73, 70, 68; — Köles —, —, —; — Köles-kasa 210, —, —; — Kuk, ricsa 126, 124, 120; — pesti m. v. garas.